

efter ordalydelsen i sjelfva lagförslaget, dermed åsyftas, att löftesman blefve från sin borgen fri, såvida han icke hvarje år lemnade förnyadt uttryckligt erkännande af den ingångna förbindelsen, så torde ej behöfva påpekas orimligheten af ett lagbud, som öfverlemnade åt löftesmannen sjelf att godtyckligt frigöra sig från betalningsskyldigheten blott derigenom att han ej lemnade ett sådant erkännande.

Men huru föreslagna stadgandet än må tydas, påtagligt är dock att detsamma, upphöjdt till lag, skulle innebära ett så beskaffadt ingrepp i aftalets frihet, som lagstiftaren ej kan tillåta sig utan att missbruka sin magt.

På grund häraf och under åberopande för öfrigt af Lag-Utskottets i likartad fråga vid förra riksdagen afgifna Utlåtande, N:o 18, får Utskottet vördsamt hemställa,

att ifrågavarande motion må lemnas utan vidare afseende.

Stockholm den 1 Mars 1869.

På Utskottets vägnar:

Eric Sparre.

N:o 6.

Ank. till Riksd. Kansli d. 1 Mars 1869, kl. 11 f. m.

Utlåtande, i anledning af väckt förslag att alla skuldebref, för att vara utsökningsgilda, skola uppvisas för vederbörande kommunalstyrelse på landet eller stadsfullmäktige i stad.

Med anmärkning hurusom, vid påförande af allmän bevillning för inkomst af kapital, taxeringsmännen saknade nödig ledning för beräkning af den skattskyldiges så beskaffade inkomst, har Herr *G. Bjerkander* uti en

inom Andra Kammaren väckt motion (N:o 45), som blifvit till Lag-Utskottets behandling öfverlemnad, föreslagit:

»1:o att hvarje skuldförbindelse skall, för att vara utsökningsgild, uppvisas för kommunalstyrelse på landet och stadsfullmäktige i stad inom den kommun, i hvilken långgifvaren bor, och af dennes ordförande påtecknas, mot en afgift af 25 öre. Uraktlåtes detta, böte långgifvaren fem procent af lånesumman, angifvarens ensak;

2:o att kommunalstyrelse på landet och stadsfullmäktige i stad måtte åligga att föra journal öfver alla påtecknade skuldförbindelser, hvarderas belopp, låntagares och långgifvares namn och hemvist, samt år och dag, då de äro utgifna eller transporterade; denna journal för bevillningsberedningen inom kommunen uppvisa, samt till kommunalstyrelserna i de kommuner, der låntagarna bo, före den 1 December hvarje år lemna uppgift på den skuld, hvarföre hvardera inom kommunen häftar».

Af de med efterlefnaden af en sådan lag förknippade mångfaldiga olägenheter samt densammans skadligt hämmande inverkan på affärslifvet, som företrädesvis är i behof af enkla former för sin verksamhet, torde kunna hemtas tillräcklig anledning till afslag å berörda framställning. Men ifrågakända stadganden visa sig olämpliga isynnerhet derföre, att de alldeles icke leda till det af motionären åsyftade mål, men deremot till hvarjehanda följder, dem han synes icke hafva anat. Om t. ex. en person under ett års lopp får till sig utställda tolf särskilda skuldsedlar, hvardera å 1,000 R:dr med derå löpande ränta, så bevisar detta ingalunda att han eger ett kapital af 12,000 R:dr, — icke ens att han har ringaste beskattningsbar inkomst af kapital. Det kan nemligen inträffa, än att de särskilda skuldsedlarne till följd af omsättning eller annorledes hvar efter annan på olika tider representera ett och samma kapital, — än att den, som innehar annaus medel med skyldighet att derför erlägga ränta, utan att dock hafva uthändigat något skuldebref derå, utlånar dessa medel emot skuldförbindelse, — än att innehafvaren af en förbindelse i sjelfva verket icke eger någon derpå grundad fordran, utan fått förbindelsen sig anförtrodd någon tid blott för att användas såsom hypothek eller dylikt, — än att köpman i liquid för utlemnade handelsvaror tager köparens skuldebref i stället för penningar, då således förskrifna beloppet utgör en del af köpmannens rörelsekapital, men ingalunda representerar någon kapitalförmögenhet i den mening, som nu är i fråga. Ej sällan inträffar ock, att kapitalisten utlemnar sina kontanta medel emot andra fordringsbevis, än skuldsedlar, t. ex. räntebärande obligationer, insättningsbevis från bankinrättning, vexlar m. m., eller att han utlånar penningar emot lös pant, utan någon skuldförbindelse af låntagaren.

Då, enligt förslaget, den derutinnan omnämnda journal skulle upptaga, bland annat, de uppvisade skuldebrefvens belopp, men icke innehålla någon upplysning om skeende afbetalningar eller om skuldebrefvens fullständiga infriande, blefve följden, att journalen inom få år komme att, i synnerhet för den, som idkade en någorlunda omfattande bank- eller lånerörelse, utvisa oerhörda utlåningssummor, mångfaldigt öfverstigande rätta beloppet af den kapitalförmögenhet, hvars utkomst utgjorde föremål för beskattning.

Beträffande förslagets stadgande af böter för den, som uraktlåter sin skyldighet att för vederbörande uppvisa skuldebref, förmår Utskottet icke inse, huru detta stadgande skulle kunna vinna tillämpning, då motionären, utan att bestämma någon viss tid, inom hvilken uppvisandet borde ske, synes hafva öfverlemnat detta åt fordringsegarens godtfinnande.

På grund af det nu anförda, får Utskottet, med förbigående af de flera anmärkningar, hvartill motionärens framställning kunde gifva anledning, vördsamt hemställa,

att ifrågavarande motion må af Riksdagen ogillas.

Stockholm den 1 Mars 1869.

På Utskottets vägnar:

Eric Sparre.
